

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie*

Evaluatie Aangewezen Keuringsinstellingen Productveiligheid en attractie- en speeltoestellen

Datum 1 april 2012

1. Colofon

Contactpersoon

Auteur

2. Inhoudsopgave

1. Colofon	3
2. Inhoudsopgave	4
3. Inleiding	5
4. Taken en verantwoordelijkheden van de aangewezen instellingen	7
5. Toezicht	9
6. Functioneren van de aangewezen instellingen	11
7. Ontwikkeling in het toezicht	14
8. Rechtmatigheid	17
9. Conclusie en aanbevelingen	20
10. Samenvatting	22
11. Literatuurlijst	23

Bijlage A. Aangewezen instellingen (stand van zaken 1 januari 2012)

Bijlage B. Tekortkomingen

3. Inleiding

Vraagstelling evaluatie.

Volgens artikel 35 van de Warenwet moet Kamer om de vier jaar worden geïnformeerd over het functioneren van de op basis van artikel 7a van de Warenwet door de Minister van VWS aangewezen instellingen. Deze instellingen voeren wettelijk verplichte preventieve veiligheidskeuringen uit op consumentenproducten. Doel van deze preventieve keuringen is te bevorderen dat uitsluitend producten op de markt komen of in gebruik zijn, die voldoen aan de daaraan gestelde Warenwettelijke veiligheidseisen. In deze door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in opdracht van de Minister van VWS opgestelde eerste rapportage sinds de inwerkingtreding van artikel 35, wordt ingegaan op de rechtmatigheid van het functioneren van de aangewezen instellingen. In dat verband wordt antwoord gegeven op twee vragen:

1. is het functioneren van de instellingen in overeenstemming met de aan hen gestelde wettelijke eisen?
2. wat is het effect van het toezicht door de NVWA op dit functioneren?

Sinds 2002 is sprake van een structureel toezicht door de NVWA op de aangewezen instellingen.

Opzet rapportage.

Voor een goed begrip van de vraagstelling worden in het rapport de volgende onderwerpen aan de orde gesteld:

1. de rol en taken van de aangewezen instellingen,
2. de ontwikkeling die deze instellingen hebben doorgemaakt qua organisatie en functioneren
3. aard en inhoud van het toezicht door de NVWA
4. de ontwikkeling van dat toezicht.

Op basis hiervan wordt een oordeel gegeven over de rechtmatigheid van het functioneren van de aangewezen instellingen en wordt een aantal conclusies getrokken en acties benoemd ter verbetering van dat functioneren.

Voor de rechtmatigheidstoets wordt gekeken naar de mate van conformiteit van het handelen van de aangewezen instellingen met de daaraan gestelde wettelijke eisen. De mate van rechtmatigheid is van belang als het gaat om de vraag of keuringen inderdaad bijdragen aan veiliger producten. Als de aangewezen instellingen bijvoorbeeld hun wettelijk vereiste deskundigheid en integriteit niet goed borgen zal dat tot uitdrukking kunnen komen in de kwaliteit van de keuringen en daarmee van invloed zijn op het voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen van de in de handel of in gebruik zijnde producten.

Aangewezen instellingen en doel preventieve keuringstelsel.

In de van oorsprong overwegend Europese wetgeving voor de veiligheid van consumentenproducten worden voor bepaalde productcategorieën preventieve keuringen vereist alvorens deze producten in de handel mogen worden gebracht of in gebruik mogen worden genomen. Deze keuringen mogen uitsluitend worden uitgevoerd door instellingen die daartoe zijn aangewezen. De Minister van VWS, verantwoordelijk voor de veiligheid van consumentenproducten, wijst deze instellingen aan. Instellingen dienen daartoe een verzoek in bij de Minister van VWS. Het doel van deze keuringen is te bevorderen dat de producten die in de handel zijn of waaraan consumenten tijdens gebruik aan worden blootgesteld voldoen aan de daaraan gestelde wettelijke veiligheidseisen.

De Minister van VWS is tot aanwijzen bevoegd op basis van artikel 7a van de Warenwet. De door hem aangewezen instellingen zijn commerciële instellingen (privaatrechtelijke

ondernemingen) die naast deze wettelijke keuringstaak ook taken in het private commerciële domein uitvoeren. Vaak gaat het daarbij om certificatie activiteiten. De aangewezen instellingen stellen ieder afzonderlijk voor de wettelijke keuringen hun tarieven vast net zoals ze dat doen in het private domein en beconcurreren elkaar in dat opzicht.

Bij de wettelijk verplichte keuringen kan het gaan om typekeuringen en stukskeuringen voorafgaand aan de handelsfase van het product maar ook periodieke (her)keuringen in de gebruiksfase. Preventieve keuringen worden door de (Europese) wetgever voorgeschreven voor productgroepen die in potentie een verhoogd risico opleveren voor de gezondheid of veiligheid van de consument. Al naar gelang de mate van risico maar ook de kwetsbaarheid van de bestemde gebruikers wordt in de desbetreffende wetgeving voor een specifieke productgroep een bepaald soort keuring (type, stuks en/of periodiek) voorgeschreven.

NVWA houdt toezicht.

Aan het functioneren van aangewezen keuringsinstellingen worden voorschriften bij of krachtens de Warenwet gesteld. De NVWA is ingevolge artikel 25 van de Warenwet belast met het toezicht op de naleving van die voorschriften. De keuringsactiviteiten van de aangewezen instellingen kunnen als een vorm van eerstelijns toezicht worden gezien (voldoet het product aan de wet) en het toezicht door de NVWA op deze instellingen als tweedelijns. Daarnaast houdt de NVWA zelf op basis van artikel 25 van de Warenwet eerstelijns toezicht in de markt op de gekeurde producten.

4. Taken en verantwoordelijkheden van de aangewezen instellingen

Aangewezen instellingen in het kader van Europese productveiligheidsrichtlijnen.

Ter realisatie van de Interne Markt met een hoog veiligheidsniveau voor de consument, werden vanaf eind jaren tachtig van de vorige eeuw de eerste Europese productveiligheidsrichtlijnen voor bepaalde productgroepen vastgesteld. In deze specifieke productveiligheidsrichtlijnen worden voor daarin geregelde productgroepen preventieve keuringen voorgeschreven uit te voeren door instellingen die daarvoor door de lidstaat overheden zijn aangewezen en daarna door die overheden zijn aangemeld bij de Europese Commissie. Dit zijn de zogenaamde aangemelde instellingen, ook wel Notified Bodies genoemd en voortaan aan te duiden als NoBo's.

De specifieke productveiligheidsrichtlijnen voor zover betrekking hebbende op consumentenproducten zijn geïmplementeerd in Warenwetbesluiten waarop de NVWA toeziet.

Door de Minister van VWS zijn instellingen aangewezen en aangemeld bij de Europese Commissie voor het uitvoeren van keuringen onder:

- het Warenwetbesluit gastoestellen,
- het Warenwetbesluit elektrotechnische producten,
- het Warenwetbesluit speelgoed,
- het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen.

Keuringen die door NoBo's worden uitgevoerd moeten wederzijds worden erkend door de overheden van de lidstaten. Dat betekent bijvoorbeeld dat een gastoestel dat is goedgekeurd door bijvoorbeeld een door de Duitse overheid aangewezen NoBo vrije toegang heeft tot de markt van de overige lidstaten. Elke lidstaat is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het functioneren van haar NoBo's en de organisatie van het toezicht daarop. Inmiddels zijn er 8 instellingen door de Minister van VWS bij de Europese Commissie aangemeld als NoBo. Deze zijn allen gevestigd in Nederland.

Aangewezen Keuringsinstellingen in het kader van nationale productveiligheidswetgeving.

In het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) worden veiligheidseisen aan attractie- en speeltoestellen gesteld in zowel de handels als gebruiksfase. Onderdeel van deze regelgeving is een stelsel van verplichte keuring van attracties en speeltoestellen. Het WAS is zuiver nationale wetgeving en vindt haar oorsprong dus niet in Europese wetgeving. De aangewezen instellingen in het kader van het WAS worden Aangewezen Keuringsinstellingen genoemd (AKI's).

In het WAS is de verplichting vastgelegd dat voor toelating op de Nederlandse markt speeltoestellen een type goedkeuring door een AKI moeten hebben.

Voor attracties geldt dat deze individueel door een AKI moeten zijn goedgekeurd voordat deze in Nederland worden toegelaten. De attractie moet daarna jaarlijks door een AKI worden gekeurd.

Door de Minister van VWS zijn zowel Nederlandse als buitenlandse instellingen aangewezen (zie bijlage A).

Ook zijn er instellingen aangewezen waarvan wordt verondersteld dat de certificaten die zij afgeven, alhoewel geen keuring zijnde als voorgeschreven in het WAS, wel een daaraan gelijkwaardig veiligheidsniveau bieden. Deze instellingen worden in het vervolg aangeduid als "gelijkgestelde instellingen". Toestellen die rechtmatig zijn voorzien van een gelijkgesteld certificaat mogen dus in Nederland op de markt worden gebracht en in gebruik worden genomen als waren zij gekeurd door een aangewezen instelling

Ten tijde van het opstellen van dit rapport waren er 11 instellingen door de Minister van VWS aangewezen. Er hebben echter wel verschillende mutaties plaatsgevonden. Er zijn zowel instellingen bijgekomen als afgevallen. Dit laatste onder meer door de eisen die aan hen in het kader van het toezicht werden gesteld. Nu zijn 6 instellingen in het buitenland gevestigd.

De grootste mutatie heeft plaatsgevonden bij de gelijkgestelde instellingen.

Oorspronkelijk waren dit 22 instellingen. Hiervan zijn er nog maar 4, terwijl een verdere krimp naar 2 in de nabije toekomst kan worden verwacht.

In het totaal zijn er dus 10 buitenlandse instellingen waarop door de NVWA toezicht wordt gehouden. De verwachting is dat dit aantal met de jaren nog zal toenemen tot ongeveer 15 instellingen. In dit rapport zal voortaan voor zowel AKI's als NoBo's het verzamelbegrip aangewezen instelling worden gebruikt tenzij anders wordt vermeld.

5. Toezicht

Wettelijke eisen.

Door de NVWA wordt sinds 2002 op basis van artikel 25 van de Warenwet structureel toezicht uitgevoerd op de door de Minister van VWS aangewezen instellingen. Dit toezicht wordt uitgevoerd door middel van jaarlijkse audits en herinspecties naar aanleiding van uitkomsten van de audits. Ook kunnen inspecties worden gehouden naar aanleiding van klachten over een door de instelling gekeurd product. Toezicht wordt gehouden op de naleving van de eisen aan de aangewezen instellingen die in de Warenwet, de daarbij behorende reeds genoemde Warenwetbesluiten en het individuele aanwijzingsbesluit van de instelling zijn opgenomen. Deze eisen hebben betrekking op zowel de organisatie als het functioneren van de instellingen.

De wettelijke eisen zijn tamelijk open geformuleerd en hebben betrekking op:

- Integriteit en geheimhouding
- Onafhankelijkheid
- Rechtspersoonlijkheid
- Beschikbaarheid van personeel en middelen
- Deskundigheid en opleiding
- Onpartijdigheid
- WA-verzekering

Toetsingskader toezicht.

De open formulering van de wettelijke eisen heeft er toe geleid dat de NVWA voor de ondersteuning van het toezicht en het geven van een handvat aan de aangewezen instellingen, een uitwerking van die eisen heeft gemaakt in de vorm van een toetsingskader¹, welke met goedkeuring van het Ministerie van VWS is gepubliceerd en wordt gehanteerd door de NVWA voor haar reguliere toezicht op de aangewezen instellingen.

Sancties.

In de Warenwet is geregeld op welke wijze een aanwijzing door de Minister van VWS tot stand komt. Er zijn geen sancties opgenomen anders dan artikel 7e van de Warenwet waarin wordt bepaald dat indien naar het oordeel van de Minister van VWS een aangewezen instelling de werkzaamheden niet of niet naar behoren vervult, de Minister van VWS de noodzakelijke voorzieningen kan treffen. In de praktijk betekent dit dat een aanwijzing kan worden ingetrokken, geschorst of aangepast.

De mogelijkheden van de NVWA om de aangewezen instellingen te corrigeren zijn daardoor beperkt. Van de mogelijkheid tot intrekking of schorsing is door de Minister van VWS één keer gebruik gemaakt. De terughoudendheid om dit instrument te hanteren is verklaarbaar door het ontbreken van een transparant afwegingskader. Op dit moment ontbreken heldere criteria wanneer VWS tot intrekking, schorsing of aanpassing van de aanwijzing kan overgaan.² Aan de genoemde sancties kan nog de schriftelijke waarschuwing worden toegevoegd. Daarnaast wordt het instrument van (niet-retribueerbare) herinspecties gehanteerd.

Voordat een instelling door de Minister van VWS wordt aangewezen wordt altijd een (niet-retribueerbaar) onderzoek uitgevoerd bij de instelling door de NVWA. Door de NVWA wordt vervolgens een advies uitgebracht aan de Minister van VWS.

¹ Toetsingskader voor aangewezen instellingen, zie www.vwa.nl

² Zie ook conclusies in VWA Benchmark rapport keuring attractietoestellen, zie www.vwa.nl

Na aanwijzing worden de meeste instellingen (in de regel) jaarlijks geaudit. (Zie ook "Hoofdstuk 7 Ontwikkeling in het toezicht door de NVWA").

6. Functioneren van de aangewezen instellingen

Keuring.

Binnen het werkgebied productveiligheid van consumentenproducten spelen de aangewezen instellingen een cruciale rol. Met uitzondering van producten waarvan een z.g. "Fabrikanten eigenverklaring" volstaat, geldt dat een product alleen dan op de markt mag worden gebracht (of worden gebruikt) nadat een preventieve keuring door een aangewezen instelling met goed gevolg is doorlopen. Het besluit tot goed- of afkeuring heeft derhalve een publiek rechtsgevolg; alleen na goedkeuring mag het product worden verhandeld (of gebruikt). De aanvrager van de keuring mag na een afwijzend besluit van de aangewezen instelling het afgekeurde type ook niet voorleggen aan een andere aangewezen instelling. ("shop verbod"). De instelling is hierdoor met publiek gezag bekleed en is bij de uitvoering van de keuringstaak een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De preventieve keuringen zijn een vorm van eerstelijns toezicht op de veiligheid van producten; getoetst wordt of het (type) product voldoet aan de daaraan gestelde wettelijke veiligheidseisen.

Zelfstandig bestuursorgaan status.

Bij de aanvang van het toezicht in 2002 werd duidelijk dat lang niet alle instellingen waren doordrongen van hun positie en publieke rol (ZBO-status) in het stelsel. Dit komt naar voren in de audits en de verslagen daarvan, maar is ook onderwerp van briefwisselingen met de NVWA en met het Ministerie van VWS.

Zij beschouwden zichzelf veelal als een commerciële dienstverlenende organisatie met op de eerste plaats een klant-opdrachtgever (business to business) relatie ten opzichte van de ondernemer die het product ter keuring aanbiedt.

Ook nu zijn er nog instellingen die zich te weinig realiseren dat zij als zelfstandig bestuursorgaan wettelijke keuringen uitvoeren waarvoor de Minister van VWS uiteindelijk politiek verantwoordelijk is. Dit onvoldoende besef van de zbo-status komt ook tot uitdrukking in de procedures en activiteiten van de instellingen. Zo zijn er instellingen die uitsluitend keuren op basis van de vrijwillige Europese productnormen en niet op basis van de producteisen in de wetgeving zelf. Daardoor ontstaat de mogelijkheid dat men een product ten onrechte goedkeurt.

De "business to business" opstelling wordt bevorderd doordat de aangewezen instelling voor zijn inkomsten onder andere afhankelijk is van de opbrengsten uit deze wettelijke keuringen. Voor sommige instellingen is het zelfs de belangrijkste bron van inkomsten. Opdrachten moeten worden binnengehaald in een vrije markt. Eén en ander zorgt in een aantal sectoren voor druk op de prijzen, wat vervolgens weer het risico heeft dat de kwaliteit van de keuringen onder druk kan komen te staan. Dit gegeven kwam onder andere naar voren in het eerdergenoemde rapport over het Benchmark onderzoek naar de keuring van nieuwbouw attracties.

Ten onrechte goedgekeurd.

Keuren de door de Minister van VWS aangewezen instellingen ten onrechte producten goed en hoe vaak is dat het geval?

A. Europees.

Er zijn voor NoBo's geen kwantitatieve gegevens uit het markttoezicht beschikbaar ter beantwoording van deze vraag. In het kader van het markttoezicht wordt bij een door de NVWA bemonsterd product niet structureel gekeken of en welke door de Minister van VWS aangewezen notified body betrokken is geweest bij de keuring van het product(type). Deze informatie is in de regel wel te achterhalen daar zij verplicht onderdeel vormt van de wettelijk voorgeschreven technische documentatie (o.a. EG conformiteitsverklaring) behorende bij het product dat op verzoek van de NVWA moet worden overhandigd door

de verhandelaar. In die documentatie moet ook de eventueel betrokken NoBo zijn vermeld.

Bij het controleren van een op de markt zijnd product zou derhalve structureel moeten worden nagegaan en bijgehouden of een door de Minister van VWS aangewezen NoBo bij de keuring was betrokken. Het levert niet alleen een zeer bruikbaar aanvullend beeld op over het daadwerkelijk functioneren van de instelling naast de audit, maar kan tevens zorgen voor gerichtere audits.

Ook kunnen producten door NoBo's uit andere lidstaten ten onrechte zijn goedgekeurd. Deze Europese dimensie maakt dat ook bij een rechtmatig functioneren van de door de Minister van VWS aangewezen instellingen onveilige producten op de Nederlandse markt kunnen komen. Het maakt tevens dat een oordeel over het functioneren van de door VWS aangewezen NoBo's per definitie relatieve betekenis heeft waar het gaat om de veiligheid van producten die door NoBo's moeten worden gekeurd.

B. Nationaal.

Aangezien attractie- en speeltoestellen altijd moeten worden gekeurd door een door de Minister van VWS aangewezen AKI kan worden gesteld dat deze bij elk incident zijn betrokken. Dit met uitzondering natuurlijk van die gevallen waarbij de exploitant heeft nagelaten het toestel te laten keuren of nalatig is geweest in het onderhoud. Uit gegevens van de markttoezicht controles door de NVWA blijkt dat jaarlijks ongeveer 5 aanpassingen aan goedgekeurde speeltoestellen en 1 tot 2 aanpassingen aan goedgekeurde attracties moeten worden aangebracht, omdat de AKI het gevaar niet heeft gezien. Afgaande op de beschikbare cijfers ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn er ongeveer 2200 attracties in Nederland operationeel. Deze moeten jaarlijks worden gekeurd, als de attractie tenminste in Nederland blijft, waarmee de conclusie kan worden getrokken dat er bij de attracties in het markttoezicht een fouten percentage is geconstateerd van ongeveer 1 promille. Een zeer gering aantal dus. Voor speeltoestellen zijn gedetailleerde cijfers niet voorhanden, vooral omdat in dit geval sprake is van een zogenaamde type certificering. Een dergelijke type certificering kan betrekking hebben op een enkel uniek speeltoestel, maar ook op een serie van tientallen. Een onterechte goedkeuring van een speeltoestel waarvan er tientallen zijn gemaakt heeft daardoor een veel grotere impact.

Maatregelen jegens aangewezen instellingen.

Om te kunnen overgaan tot schorsing of intrekking van een aanwijzing zijn zwaarwegende argumenten noodzakelijk. Tot nu toe is door de Minister van VWS erg terughoudend met deze instrumenten om gegaan mede door het ontbreken van een transparant kader voor de inzet van deze instrumenten.

Wanneer we de periode vanaf 2002 in beschouwing nemen heeft het toezicht op de instellingen geleid tot de volgende acties:

Schorsing of intrekking.

Er is éénmaal een aanwijzing voor de periode van 6 maanden door de Minister van VWS geschorst. Nadat de schorsing is opgeheven is deze instelling onder verscherpt toezicht blijven staan van de NVWA.

Instellingen die zelf de aanwijzing hebben beëindigd.

Vanwege de vastgestelde tekortkomingen door de NVWA hebben vier instellingen besloten zelf de aanwijzing op te zeggen. Deze instellingen zijn tot op heden ook niet meer actief geworden op het betreffende werkterrein.

Herinspecties.

Door de NVWA zijn in totaal 13 (niet-retribueerbare) herinspecties in de vorm van extra audits uitgevoerd. Herinspecties kosten veel tijd en inzet en vloeien voort uit het geconstateerde afwijkende gedrag van de aangewezen instelling. De kosten van de herinspectie worden de aangewezen instelling echter niet in rekening gebracht. Zowel vanuit het oogpunt van "de vervuiler betaalt" als de te verwachten grotere preventieve werking van een te betalen herinspectie boven een kosteloze, is invoering van een kostendekkend tarief een serieus te overwegen optie.

Schriftelijke waarschuwingen.

Door de NVWA zijn in totaal 11 schriftelijke waarschuwingen verstuurd. Het niet opvolgen van een schriftelijke waarschuwing leidt over het algemeen tot een volgende stap op de sanctieladder, zoals een extra inspectie.

Geconstateerde afwijkingen.

Gemiddeld werden jaarlijks in totaal tussen de 50 en 60 verbeterpunten of tekortkomingen vastgesteld bij de aangewezen instellingen. Gemiddeld betekent dit 2 tot 3 verbeterpunten per instelling. Er is wel een dalende trend zichtbaar. Deze verbeterpunten zijn niet allemaal van dezelfde zwaarte. Bij de weging wordt een aantal criteria meegenomen. De belangrijkste daarvan is of de tekortkoming direct of indirect een grote invloed heeft of kan hebben op de veiligheid van het te keuren product en daarmee op de veiligheid van de consument. Is dit het geval dan leidt dit altijd tot herinspectie.

Ook kan de Minister van VWS worden geadviseerd de aanwijzing in te trekken, te schorsen of aan te passen. Vrijwillige beëindiging door de instelling zelf (verzoek aan de Minister van VWS tot intrekking van de aanwijzing) komt in de praktijk ook voor. Dit omdat tekortkomingen die bij de betreffende instellingen zijn vastgesteld zodanig zijn dat herstel daarvan de instelling teveel kost en uitblijven van herstel tot een advies tot intrekking van de NVWA aan de Minister van VWS zou hebben geleid.

Kan worden vastgesteld dat de keuring zelf leidt tot het gewenste resultaat, te weten een veilig product, maar zijn er desondanks in het proces punten van verbetering, dan zal één van de andere instrumenten (overleg, schriftelijke waarschuwing) worden ingezet. Hierbij wordt meegewogen of het incidenten zijn of tekortkomingen met een meer structureel karakter.

Het aantal tekortkomingen is sinds de start van het toezicht dalende en ook de ernst van de verbeterpunten of tekortkomingen neemt geleidelijk af. Het aantal instellingen is sinds 2002 gestaag toegenomen en groeit nog steeds. De tekortkomingen betreffende besluitvorming en afhandeling van de keuringen blijven hoog en vertonen in 2011 zelfs een stijgende lijn. Een verklaring hiervoor kan zijn de druk vanuit de opdrachtgevers voor een snelle keuring tegen een voor de opdrachtgever aanvaardbare prijs. (Voor een overzicht van de tekortkomingen zie bijlage B).

7. Ontwikkelingen in het toezicht

Risico gebaseerd toezicht.

Elke instelling werd oorspronkelijk jaarlijks bezocht en geaudit. Met de toename van het aantal instellingen, de regelmatig te houden herinspecties en het streven om goed functionerende instellingen niet onnodig te belasten met toezicht werd enige jaren geleden besloten tot een risico gerichte aanpak. Hiervoor is een risico model ontwikkeld waarin elementen als marktaandeel van de certificerende instellingen, risico voor de gebruiker van de te certificeren producten en gegevens van eerdere audits zijn verwerkt. Deze gegevens zijn bepalend voor de mate en frequentie van inspecties bij de aangewezen instellingen.

In eerste instantie werden 16 instellingen gecontroleerd. De verwachting is dat in de komende jaren het aantal instellingen (thans 24 in totaal) zal toenemen naar 30.

Accreditatie.

Bij het houden van toezicht op de instelling wordt gebruik gemaakt van accreditaties die de instelling eventueel heeft. Deze worden afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) op basis van een overeenkomst met de instelling. Met een accreditatie wordt beoogd te borgen dat de organisatie van een instelling en bepaalde processen (zoals certificatie of inspectie) binnen de instelling voldoen aan een in Europese en internationale normen vastgelegd kwaliteitsniveau. Accreditatie is geen toezicht. Het doel van accreditatie is niet te controleren of de aangewezen instelling zich aan de wettelijke voorschriften houdt.

De RvA houdt periodieke audits bij een geaccrediteerde instelling. Een accreditatie wordt niet verplicht gesteld door de Minister van VWS; instellingen zonder accreditatie kunnen ook door hem worden aangewezen. Accreditaties vormen een hulpmiddel voor het te houden toezicht. Zo wordt voorafgaande aan elke audit die door de NVWA wordt uitgevoerd, de meest recente rapportage van de RvA door de NVWA bij de betreffende instelling opgevraagd, of wordt deze tijdens de audit ingezien. De RvA zelf verstrekt deze niet aan de NVWA vanwege de contractuele vertrouwelijkheid tussen de RvA en de instelling. Alle informatie betreffende de accreditatie en de in dat kader verband gedane bevindingen door de RvA, kan daarom alleen maar worden verkregen via de instelling. De instelling is ingevolge het bepaalde in de aanwijzingsbeschikking van de Minister van VWS gehouden die informatie te overhandigen. Of daarmee alle beschikbare en voor het toezicht relevante informatie wordt verkregen is niet altijd duidelijk.

Rapportages RvA.

Jaarlijks worden in dit kader 13 tot 15 rapportages van de RvA door de NVWA ingezien. Daarbij zijn een aantal aspecten naar voren gekomen.

In de loop der jaren zijn de rapportages van de RvA een aantal keer van vorm en inhoud gewijzigd. Ook wordt er onderscheid gemaakt tussen de rapportages in het kader van een 4 jaarlijkse totale herbeoordeling en de rapportages van tussentijds jaarlijkse controle audits.

Als informatiebron bij de audits door de NVWA is inzichtelijkheid en onderbouwing van de waarnemingen in de rapportage van de door de RvA uitgevoerde audits van groot belang. De huidige vorm van rapportages door de RvA richt zich vooral op de vraag welke aspecten van de accreditatie norm bij de audit aan de orde zijn geweest en op de waargenomen tekortkomingen.

De bruikbaarheid van de RvA rapportage als bron voor de aard en omvang van de door de NVWA uit te voeren audits is daardoor niet optimaal. Vermindering en vereenvoudiging van het toezicht is derhalve onder meer afhankelijk van het vergroten van de inzichtelijkheid en mate van detaillering van de audit rapportages van de RvA.

Keuringen naar het buitenland.

Bij het toezicht op NoBo's is het in de regel eenvoudig om de daadwerkelijke uitvoering van de keuringen door de aangewezen instelling bij te wonen en mee te nemen in het inspectieonderzoek. Deze keuringen worden namelijk veelal uitgevoerd in het in de instelling dus op dezelfde locatie aanwezige laboratorium. Er is echter een verschuiving zichtbaar. Grote instellingen hebben buitenlandse vestigingen zowel binnen de EU als daarbuiten. Met name China is daarbij in opkomst. Het gevolg is dat de daadwerkelijke keuringen vaker worden uitgevoerd in het buitenland waarna de resultaten van die keuring worden overgedragen aan de moedervestiging in Nederland. Keuringen in laboratoria buiten de EU die vervolgens worden gebruikt door een in een EU-lidstaat gevestigde NoBo vallen onder de verantwoordelijkheid van de lidstaat waarin de NoBo is gevestigd. Voor de NVWA was dit aanleiding om in China gevestigde laboratoria van door de Minister van VWS aangewezen NoBo's te bezoeken. Hierbij werden de nodige tekortkomingen vastgesteld. Er werden 3 laboratoria bezocht waarbij in het totaal 17 tekortkomingen werden geconstateerd. Dat is 2 maal zoveel als gemiddeld bij aangewezen instellingen wordt vastgesteld. Er wordt gewerkt aan verbetering, maar vooral de communicatie met het moederbedrijf blijft een punt van aandacht. Gezocht wordt naar wegen om het toezicht op dit gebied te intensiveren b.v. door meer samenwerking te zoeken met collega toezichthouders in Europese landen die ook hiermee te maken hebben en door, waar mogelijk, ook gebruik te maken van de Chinese toezichthouder, of deze te introduceren in de Europese wijze van toezicht houden.

Daar waar de keuring gebeurt door een in een andere EU-lidstaat gevestigde NoBo, betekent dit dat het toezicht door de NVWA noodgedwongen beperkt is, omdat de betreffende lidstaat verantwoordelijk is voor het functioneren van de NoBo die de keuring uitvoert. De ervaring is dat het toezicht op NoBo's in andere lidstaten nogal kan afwijken van het door de NVWA gehanteerde toezicht. Hierdoor kunnen er verschillen zijn tussen de kwaliteit van de verschillende Europese NoBo's. Deze waarneming van de NVWA werd bevestigd in een onderzoek wat is uitgevoerd door de Europese Unie op het gebied van de keuring van speelgoed. (zie de literatuurlijst nr. 3).

Inzicht risico's WAS.

Keuringen van attracties of speeltoestellen vinden veelal plaats op locatie, bij de fabrikant of op de plaats van opstelling, en laten zich daardoor minder makkelijk controleren tijdens een audit van de aangewezen instelling. Hiervoor is het instrument van een benchmark onderzoek ingezet. Hieruit bleek onder andere de belangrijke invloed van de medewerker die de keuring uitvoert. Voor de NVWA was dit één van de aanleidingen om het toezicht ook bij de uitvoering van de keuring van speel- en attractietoestellen te intensiveren. Ook zal het instrument van benchmark onderzoek vaker worden ingezet binnen andere productdomeinen waarbinnen aangewezen instellingen opereren.

Samenwerkende inspecties.

Omdat een aantal van de aangewezen instellingen aanwijzingen hebben van verschillende ministeries (VWS, SZW en/of EL&I) hebben die instellingen te maken met meerdere toezichthouders. De NVWA heeft contact gezocht met die andere overheidsinspecties. Dit heeft geleid tot gestructureerde onderlinge uitwisseling van informatie, werkwijzen en ervaringen alsmede afstemming van uit te voeren audits (Gezamenlijk Overleg Toezicht op AKI's). Het streven hierbij is onder andere de audits zoveel mogelijk gezamenlijk te laten plaatsvinden en door middel van onderlinge informatie uitwisseling de administratieve druk voor de instelling zo veel mogelijk te beperken. Door informatie uitwisseling kan tevens in onderling overleg worden besloten bepaalde instellingen niet meer jaarlijks te bezoeken of dat één toezichthouder tevens aspecten in zijn audit meeneemt ten behoeve van een andere toezichthouder.

Daar waar mogelijk wordt ook met buitenlandse toezichthouders naar een zelfde samenwerking gestreefd. Met enkele toezichthouders in EU lidstaten worden al dergelijke contacten onderhouden.

8. Rechtmatigheid

Onveilige producten blijven mogelijk. Het is legitiem te verwachten dat aangewezen instellingen (enig) positief effect zullen hebben op het voldoen van het product dat op de markt wordt gezet aan de wettelijke veiligheidseisen. Het is tevens legitiem te verwachten dat dit effect groter zal zijn naarmate de instellingen in hun functioneren beantwoorden aan de aan hen gestelde wettelijke eisen wat betreft organisatie en functioneren. De mate waarin dat laatste het geval is wordt mede bepaald door de effectiviteit van het toezicht.

Voor een completer beeld in dit verband wordt nogmaals gewezen op het feit dat het overgrote deel van het keuringsstelsel Europees is en wordt ingevuld door NoBo's in andere lidstaten van de EU. De door hen goedgekeurde producten hebben vrije toegang tot de hele EU markt waaronder Nederland. Het toezicht op de rechtmatigheid van hun handelen behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de lidstaat die ze heeft aangewezen. Anders gezegd; ook al zouden de door de Minister van VWS aangewezen instellingen (geheel) rechtmatig functioneren dan nog kunnen ten onrechte goedgekeurde producten afkomstig uit andere lidstaten en aldaar gekeurd op de Nederlandse markt belanden. Ook hier is het echter nuttig en wenselijk om altijd de betrokken NoBo te achterhalen uit de technische documentatie opdat de lidstaat die deze NoBo heeft aangewezen van het functioneren van de NoBo op de hoogte kan worden gesteld en zo nodig corrigerende maatregelen kan nemen ten opzicht van die instelling. De praktijk is wel dat de Nederlandse NoBo's onder de Nederlandse producenten een groot marktaandeel hebben.

Een andere "vertroebelende" factor kan zijn indien een type terecht wordt goedgekeurd door een NoBo, maar dat de daarop volgende productie die op de markt wordt gezet niet voldoet aan het type. Niet ondenkbaar daar producenten in derde landen soms problemen hebben om te blijven leveren volgens bepaalde specificaties, te weten het goedgekeurde type.

Complementair markttoezicht op producten waarvoor preventieve keuringen gelden blijft dan ook noodzakelijk in het kader van een zogenaamde reality check.

Rechtmatigheid.

De wettelijke eisen waaraan de instellingen moeten voldoen, kunnen worden ingedeeld in de in Hoofdstuk 5 genoemde clusters:

- Integriteit en geheimhouding
- Onafhankelijkheid
- Rechtspersoonlijkheid
- Beschikbaarheid van personeel en middelen
- Deskundigheid en opleiding
- Onpartijdigheid
- WA-verzekering

Aan de hand van deze clusters wordt de rechtmatigheid van de organisatie en het functioneren van de aangewezen instelling beoordeeld.

In het kader van de rechtmatigheid wordt ingegaan op de volgende vragen. Werken de instellingen volgens de in deze clusters ingedeelde wettelijke voorschriften en

voorwaarden? Hoeveel tekortkomingen zijn er vastgesteld bij de instellingen en wat was de aard en ernst daarvan?

De 7 clusters zijn in het kader van de toezichtpraktijk verder onderverdeeld naar concrete toetspunten die genoemd zijn in bijlage B.

In het kader van het toezicht wordt tevens gekeken naar de nakoming van de wettelijke verplichtingen voortkomende uit de zbo status van de aangewezen instelling. Daarbij gaat het om de vraag in hoeverre de aangewezen instelling haar verplichtingen voorvloeiend uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) nakomt. Het betreft hier onder meer de bepalingen met betrekking tot de totstandkoming van een besluit van de aangewezen instelling en de mogelijkheid van het kunnen maken van bezwaar bij de instelling door de door het besluit getroffen. Ook uit de Archiefwet en de Wet openbaarheid bestuur (WOB) vloeien verplichtingen voort voor de aangewezen instelling.

In bijlage B. is een overzicht van de in de loop der tijd bij de audits van de aangewezen instellingen aangetroffen tekortkomingen.

Conclusies tekortkomingen.

- Integriteit en geheimhouding: de meeste van de tekortkomingen die op dit vlak zijn geconstateerd beperken zich tot incidenten, waarbij tijdens de audit is vastgesteld dat is vergeten bepaalde personen of groeperingen bij het integriteits- of geheimhoudingsbeleid te betrekken. Bijvoorbeeld: Er wordt gebruik gemaakt van een extern ICT-bureau. In de afspraken daarmee is hieraan geen aandacht gegeven.
- Onafhankelijkheid: dit ligt in het verlengde van integriteit. Onafhankelijkheid is op papier goed geregeld. De praktijk is soms weerbarstiger. De vermenging van keuren en advies of betrokkenheid bij het ontwerpen en/of ontwikkeling van een te keuren product is uit den boze. In 4 gevallen was er op zijn minst sprake van de schijn van belangenverstrengeling en hebben de waarnemingen betreffende dit aspect geleid tot ingrijpen. Dit resulteerde in een gewijzigde aanwijzing, aanpassing van de organisatie van de aangewezen instelling of vrijwillige beëindiging van de aanwijzing door de instelling.
- Rechtspersoonlijkheid: hierbij zijn geen tekortkomingen geconstateerd. Alle instellingen zijn op een of andere manier een rechtspersoon.
- Beschikbaarheid van personeel en middelen: het zwaartepunt van de waargenomen tekortkomingen ligt op de aspecten die te maken hebben met de organisatie en uitvoering van de keuringen. Hiervoor is voldoende goed opgeleid en gekwalificeerd deskundig personeel nodig dat zijn werk kan verrichten in een goed georganiseerde omgeving en voorzien is van de juiste hulpmiddelen. Tot deze hulpmiddelen worden ook de juiste procedures gerekend. Over het algemeen is er wel voldoende personeel, maar betreffen de tekortkomingen vooral de georganiseerde omgeving waarin zij hun werk uitvoeren. Procedures voldoen niet, of er wordt niet gekeurd overeenkomstig de vastgelegde procedures. Indien er op meer beleidsmatig niveau tekortkomingen zijn aangetroffen zijn deze gerubriceerd onder het aspect "organisatie".
- Deskundigheid en opleiding: het centrale aspect voor de goede uitvoering van een keuring. De deskundigheid beperkt zich niet tot de deskundigheid van de medewerker, maar strekt zich uit over het hele proces van een deskundig tot stand gekomen uitspraak over de veiligheid van een product. In het overzicht in bijlage B wordt ook gesproken over besluitvorming en afhandeling van de keuringen. Hierbij horen aspecten als de wijze waarop een positieve (of negatieve) beslissing tot stand komt en of deze in elke fase door deskundige betrokkenen wordt genomen. Worden alle noodzakelijke stappen in het proces gezet en is aantoonbaar dat deze stappen zich niet vertalen in formaliteiten, maar daadwerkelijke stappen worden gezet.
- Onpartijdigheid: Hierbij wordt bedoeld op discriminatie tussen verschillende opdrachtgevers. Hiervan is over het algemeen geen sprake.
- WA-verzekering: Dit betreft vooral een administratieve eis. Bij de jaarlijkse controles zijn geen tekortkomingen aangetroffen.

Tekortkomingen op het gebied van de uitvoering van de keuringen met de daarbij behorende organisatie kunnen verstrekende gevolgen hebben voor het resultaat van de keuringen. Wanneer dergelijke tekortkomingen bij een instelling een structureel karakter hebben is er sprake van ernstige tekortkomingen die een vorm van sanctie met zich mee brengen.

Tekortkomingen op het gebied van onafhankelijkheid en structurele problemen met integriteit vallen ook in de categorie ernstige tekortkomingen.

In hoofdstuk 6 zijn de verschillende soorten en aantallen sancties opgenomen. Hieruit kan worden afgeleid dat er 4 gevallen zijn waarin er sprake is van ernstige tekortkomingen die hebben geleid tot (vrijwillige) beëindiging van de aanwijzing of schorsing van de aanwijzing door de Minister van VWS.

Deze tekortkomingen moeten allemaal worden gezocht in de organisatie van het keuringsproces of de deskundigheid en opleiding.

Herinspecties hebben vrijwel zonder uitzondering ook hierop betrekking, maar hierbij is er sprake van een meer incidenteel karakter.

Effect toezicht.

Sinds de introductie van een gestructureerd toezicht in 2002 vertonen de aantallen en ernst van de afwijkingen een dalende trend terwijl het aantal instellingen steeg. In zoverre kan van een effectief (tweedelijns) toezicht door de NVWA worden gesproken. Van belangrijke invloed op het voldoen aan de wettelijke eisen is de attitude van de aangewezen instelling. Met attitude wordt hier bedoeld de wijze waarop de instelling zelf naar haar rol en positie kijkt. Als deze niet aansluit bij de bedoeling van de wetgever en de redenen waarom gekozen is voor de uitvoering van de wettelijke keuringen bij derde partijen, dan kost het de overheid een continue inspanning om deze instellingen te laten voldoen aan de verwachtingen.

Een belangrijke factor daarbij is de (commerciële) omgeving waarin de aangewezen instellingen opereren: zij voeren hun publieke taak in onderlinge concurrentie uit.

Op dit moment is de constatering gerechtvaardigd dat de attitude niet altijd overeenkomt met de verwachting van de overheid. Keuringen worden nog te vaak uitsluitend uitgevoerd op basis van normen in plaats van de wettelijke producteisen, er is ten algemene onvoldoende besef dat men een zbo status heeft met de daaruit voortkomende verplichtingen ingevolge onder meer de Awb, de WOB en de Archiefwet. De zbo status van en de functie van preventieve controle door de aangewezen instelling zou zich ook moeten vertalen in een meer open communicatielijns met de NVWA als markttoezichthouder.

Oordeel.

Met inachtneming van bovenstaande verbeterpunten kan worden gesteld dat de organisatie en het functioneren van de door de Minister van VWS aangewezen instellingen rechtmatig is. Legitiem is aan te nemen dat dit een positief effect zal hebben op het doel van de door de instelling verrichte keuringen; het bevorderen dat uitsluitend producten die voldoen aan de daaraan gestelde warenwettelijke veiligheidseisen op de markt komen of in gebruik zijn. Tevens kan op basis van het bovenstaande geconcludeerd worden dat het toezicht op de aangewezen instellingen effectief is.

9. Conclusies en aanbevelingen

Uit hetgeen hiervoor is beschreven zijn de volgende conclusies te trekken en worden de daarna volgende aanbevelingen gedaan.

Conclusies.

- De aangewezen instellingen beantwoorden aan de eisen van rechtmatigheid. Zij voldoen zowel qua organisatie als functioneren in het algemeen aan de daaraan gestelde wettelijke eisen. Geringe afwijkingen zitten in de sfeer van integriteit, de uitvoering en organisatie van de keuringen en het ten onrechte toetsen aan normen in plaats van wettelijke veiligheidseisen.
- Het gehouden toezicht is effectief. De aantallen en ernst van de afwijkingen door de aangewezen instellingen van aan hen gestelde wettelijke voorschriften vertonen ondanks een stijgend aantal instellingen een dalende trend sinds de introductie van een gestructureerd tweedelijns toezicht door de NVWA op de aangewezen instellingen.
- Verschillende instellingen zien zich niet altijd ten volle als een bestuursorgaan en beschouwen zich in de regel niet als een partner van de VWA waar het gaat om het voorkomen dat onveilige producten op de markt komen. Dat heeft gevolgen voor de onderlinge communicatie, de informatie uitwisseling en relatie in het algemeen tussen NVWA en aangewezen instellingen en daarmee voor de effectiviteit van het NVWA markttoezicht.
- Aangewezen instellingen oefenen hun taak uit in een commerciële omgeving. Dat zet druk op het bestuurlijke publieke karakter en vormt een mogelijk risico voor de kwaliteit van de keuringsactiviteit. In het kader van effectief toezicht wordt een transparant kader gemist wanneer tot intrekking of schorsing van de aanwijzing door de Minister van VWS wordt over gegaan.
- Herinspecties zijn tijdrovend voor de NVWA, zijn noodzakelijk door het afwijkend handelen van de aangewezen instelling maar worden niet in rekening gebracht. De effectiviteit in termen van preventieve werking van de herinspecties zou kunnen worden vergroot door deze retribueerbaar te maken.
- Daar het keuringsstelsel overwegend Europees van aard is, vrijwaren rechtmatig functionerende instellingen zoals door de Minister van VWS aangewezen, de markt niet van onveilige producten. Markttoezicht door de NVWA blijft dus noodzakelijk.
- Goede contacten met collega toezichthouders in andere EU lidstaten die het functioneren van aldaar gevestigde NoBo's controleren, zijn met het oog op deze Europese dimensie van wezenlijk belang. Hetzelfde geldt voor collega toezichthouders in derde landen waar NoBo's hun laboratoriumwerk laten uitvoeren.
- Resultaten uit het markttoezicht op gekeurde en afwijkende producten worden thans onvoldoende gekoppeld aan de betrokken aangewezen instellingen.
- Accreditatie draagt bij aan een efficiënter toezicht door de NVWA op aangewezen instellingen. Die bijdrage kan vergroot worden door verhoging van de inzichtelijkheid en daardoor bruikbaarheid van de audit rapportages van de RvA voor de NVWA.

Aanbevelingen.

- Aanbevolen wordt om in het kader van het markttoezicht (productcontroles) gestructureerd in kaart te brengen of en welke notified bodies betrokken zijn geweest bij de keuring van onderzochte producten. Dit levert gerichte informatie op over de afwijkingpercentages van gekeurde producten en het functioneren van de door de Minister van VWS aangewezen instellingen.
- Aanbevolen wordt om op korte termijn tot een helder en transparant beleid te komen voor de intrekking of schorsing van de aanwijzing door de Minister van VWS. Een zelfde aanbeveling werd reeds gedaan in het onderzoek van de NVWA naar de keuring van attractietoestellen.

- Onderzocht zou moeten worden of en in hoeverre herinspecties retribueerbaar kunnen worden gemaakt.
- Samenwerking met collega toezichthouders in EU lidstaten maar ook in derde landen waar NoBo's keuringen in hun aldaar gevestigde laboratoria laten uitvoeren, dient te worden geïntensiveerd.
- Aanbevolen wordt om met het Ministerie van VWS en de RvA te verkennen of de bruikbaarheid van de audit rapportages van de RvA kan worden vergroot. Daarbij gaat het onder meer om inzage in de inhoudelijke onderbouwing van de in de rapportages aangegeven conclusies.
- In het kader van het toezicht op de aangewezen instellingen zullen de aangewezen instellingen door de Minister van VWS en de NVWA blijvend moeten worden gewezen op de zbo status van de instellingen de consequenties daarvan voor hen in termen van wettelijke verplichtingen (Awb en Archiefwet) maar ook voor wat betreft de openheid van communicatie met de NVWA als mede toezichthouder op de veiligheid van producten.

10. Samenvatting

In dit rapport wordt ingegaan op de rechtmatigheid van de organisatie en het functioneren van de door de Minister van VWS op basis van artikel 7a van de Warenwet aangewezen instellingen. Deze instellingen zijn bevoegd wettelijke verplichte preventieve keuringen uit te voeren voor bepaalde categorieën consumentenproducten. Doel van deze keuringen is te bevorderen dat uitsluitend producten op de markt komen of in gebruik zijn die voldoen aan de daaraan gestelde warenwettelijke veiligheidseisen.

Tevens wordt bezien wat het effect van het toezicht door de NVWA op deze instellingen is. Geconcludeerd wordt dat de instellingen voldoen aan de eis van rechtmatigheid; zij leven de aan hen gestelde wettelijke eisen voor wat betreft organisatie en het uitoefenen van taken en bevoegdheden ten algemene na. Het toezicht lijkt effectief te zijn; aantallen en ernst van de afwijkingen door de instellingen van de aan hen gestelde wettelijke eisen vertonen een dalende lijn sinds het begin van het toezicht in 2002. Dit terwijl het aantal instellingen gestaag steeg. Tot slot worden een aantal aanbevelingen gedaan tot verdere verbetering van het functioneren van de aangewezen instellingen en het (nog) effectiever maken het toezicht door de NVWA.

Een belangrijk gegeven dat van invloed is op het functioneren van de aangewezen instelling is dat zij commerciële instellingen zijn die als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) moeten functioneren in een concurrerende omgeving. Over het algemeen zijn zij zich onvoldoende bewust van de ZBO-status en de gevolgen daarvan.

Accreditaties van de Raad voor Accreditatie (RvA) leveren een bijdrage aan effectief toezicht door de NVWA. Door de inzichtelijkheid van de rapportages van de RvA te vergroten kan het toezicht door de NVWA op de aangewezen instellingen gericht en eenvoudiger worden uitgevoerd.

Markttoezicht blijft noodzakelijk en ook het toezicht op de instellingen blijft nodig om de instellingen scherp te houden en zich bewust te laten blijven van hun verantwoordelijkheden als bestuursorgaan.

Door de overwegend Europese dimensie van de keuringen is Nederland echter niet van onveilige producten te vrijwaren door een rechtmatig functioneren van de door de Minister van VWS aangewezen instellingen. Producten die door aangewezen instellingen in andere lidstaten zijn gekeurd hebben vrije toegang tot de hele EU markt waaronder Nederland. Intensivering van samenwerking met collega toezichthouders in EU lidstaten die het functioneren van aldaar gevestigde aangewezen instellingen controleren is derhalve noodzakelijk. Hetzelfde geldt voor toezichthouders in derde landen waar aangewezen instellingen hun keuringsfaciliteiten hebben gevestigd.

Binnen de randvoorwaarden voor het effectief uitvoeren van het toezicht zijn nog een aantal verdere verbeteringen mogelijk zoals de verkenning van het retribueerbaar maken van het instrument herinspectie.

11. Literatuurlijst

- 1) Toezicht op keuringen in Nederland (Algemene Rekenkamer) 1999
Tweede kamer der Staten Generaal 1998-1999, nr. 26 400
- 2) Onderzoek functioneren aangewezen keuringsinstanties voor attracties (VWA) 2009
- 3) Evaluating Business measures in the toy supply chain (Europese Commissie) 2008
- 4) Certificatie en accreditatie in het kader van overheidsbeleid 2003
Tweede Kamer der Staten Generaal 2003-2004, 29 304
- 5) NEN-EN-ISO 17020 General criteria for the operation of various types of bodies performing inspection 1998
- 6) NEN-EN-ISO 17025 Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratie laboratoria 2005
- 7) NEN-EN 45011 Algemene eisen voor instellingen die productcertificatie-systemen uitvoeren 1996
- 8) NEN-ISO 9001 Kwaliteitsmanagement- Eisen 2008

Bijlage A Aangewezen instellingen (stand van zaken 1 januari 2012)

Voor het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen zijn de volgende instellingen aangewezen voor de keuring van zowel attracties als speeltoestellen:

- AIB-Vinçotte Nederland B.V. (AV) in Breda
- Liftinstituut B.V. in Amsterdam
- MKB-certificatie B.V. in Schinnen
- TÜV NORD Systems GmbH & CO KG on Essen (D)
- TÜV Nederland QA B.V. in Best
- TÜV SÜD BENELUX bvba te Baal (België)

Alleen voor attracties zijn aangewezen:

- Jacobs Engineering in Manchester (GB)
- TÜV Industrie Service GmbH in München (D) (voorheen Bau und Betriebstechnik GmbH)

Voor alleen speeltoestellen zijn aangewezen:

- Keurmerkinstituut B.V. in Zoetermeer
- TÜV Österreich in Wenen (A)
- TÜV Rheinland Product Safety GmbH in Keulen (D)

De volgende instellingen zijn aangewezen als Notified Bodies
Voor het Besluit Gastoestellen:

- Kiwa Nederland B.V. (voorheen Gastec Certification B.V.) in Apeldoorn

Voor het Warenwetbesluit speelgoed 2011:

- SGS Laboratory Services B.V. in Spijkenisse
- TÜV Nederland QA B.V. in Best

Voor het Warenwetbesluit elektrotechnische producten:

- Dare Consultancy B.V. in Woerden
- Kiwa Nederland B.V. (voorheen Gastec Certification B.V.) in Apeldoorn
- Dekra B.V. (voorheen Kema Quality B.V.) in Arnhem
- TÜV Rheinland in Niekerk (voorheen TNO-EPS B.V.)

Voor het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen:

- TÜV Rheinland Nederland B.V. (voorheen TNO-Certification B.V.) in Apeldoorn

Instellingen waarvan de certificaten zijn gelijk gesteld betreffen alleen certificaten ten behoeve van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Ze worden afgegeven door de volgende instituten voor speeltoestellen:

- British Standards Institution (BSI) in Londen (GB)
- TÜV Product Service GmbH in München (D)

Bijlage B Overzicht tekortkomingen

Tekortkomingen	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kwaliteitssysteem (algemeen)		4	5	8	7	8	6	8	8	7
Deskundigheid, opleiding en kwalificaties personeel		4	8	8	14	13	4	7	5	3
Procedure voor onmiddellijk gevaar	2	12	11	5	7	6	3	2	1	2
Besluitvorming en afhandeling keuringen		4	9	9	15	11	11	10	6	10
Organisatie		2	9	1		1	1	2	3	2
(risico op) Belangenverstrengeling		2	3	1			1		1	1
Personeel en middelen		6	4	2	5	3	2		3	3
Documentenbeheer en dossiervorming		5	4	5	3	7	7	8	5	3
Integriteit, integriteitbeleid en uitvoering daarvan, onafhankelijkheid	1	2	1	3	1			1	2	
Geheimhouding	1			1	1	2				1
Uitbesteding en gebruik resultaten van derden	1	2	2	1	6	3	4	5	3	2
Klachtbehandeling	1	2	5	2	1	1	1	1	2	
Keuring op basis norm en niet op basis van de wettelijke eisen				4	4	3	4	1	1	1
Totaal	6	46	61	50	64	58	45	45	40	35***
Gecontroleerde instellingen(aanwijzingen)*	4(5)	15(16)	20(21)	23(24)	22(26)	23(24)	22(24)	19(21)	22(24)	14(17) **

* Inclusief aanvragen voor aanwijzingen. Een aantal instellingen beschikken over 2 aanwijzingen

** Voor 2011 is de opdracht aangepast van elke instelling/aanwijzing elk jaar naar alle instellingen die attracties keuren elk jaar en de overige instellingen om het jaar.

*** De meeste tekortkomingen zijn vastgesteld bij de behandeling van een nieuwe aanvraag. Deze aanvraag heeft in 2011 niet geleid tot een positief advies.

In de bovenstaande tabel is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde inspecties en de daarbij geconstateerde tekortkomingen. Deze tekortkomingen zijn gerubriceerd naar categorie. In september 2002 is gestart met de in dit rapport behandelde werkzaamheden.